

คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
การปฏิบัติการพยาบาลและผดุงครรภ์ โรงพยาบาลทุติยภูมิ
Quality of Work Life of Professional Nurses Affecting The Performance of Nursing
and Midwifery Practice Standards Secondary Care Hospital

กนกวรรณ ชัยสิทธิ์สงวน¹

KANOKWAN CHISITTISANGOUN

สุวิมล จอดพิมาย²

SUVIMOL JODPIMAI

ปิ่นทิพย์ บุญชาติ³

PINTHIP BOONYACHART

พรสุวรรณ จารุพันธุ์⁴

PORNSUWAN JARUPHAN

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทุติยภูมิ 3) คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ จำนวน 234 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน ประยุกต์ตามแนวคิดของวอลตัน และ การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ของสภาการพยาบาล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การบูรณาการทางสังคม สิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กร ความเกี่ยวข้องทางสังคม การพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะและปลอดภัย ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม

¹ อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

² คณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

^{1,4} อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิโดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มาตรฐานที่ 4 การจัดการ การดูแลต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 1 การใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มาตรฐานที่ 5 การบันทึกและการรายงาน มาตรฐานที่ 2 การรักษาสิทธิผู้ป่วย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

3. คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย การบูรณาการทางสังคม ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตการทำงาน/ มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ / พยาบาลวิชาชีพ

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) quality of work life of professional nurses in secondary care hospital 2) performance of nursing and midwifery practice standards of professional nurses in secondary care hospital 3) quality of work life of professional nurses affecting to the performance of nursing and midwifery practice standards secondary care hospital. The samples of this research were 234 professional nurses in secondary care hospitals . The research instrument was a questionnaire regarding the quality of work life based on the concept of Walton and performance of nursing and midwifery practice standards of professional nurses base on Nursing Council guideline The statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The research findings revealed that

1. Quality of work life of professional nurses in secondary care hospital, as a whole was found at the high level when classify were found 6 aspects at the high level, 2 aspects at the moderate level; ranking from the highest to the lowest were social integration, constitutionalism, social relevance, development of human capacities, growth and security, total life space and other 2 aspects at a moderate level include safe and healthy environment, adequate and fair compensation.

2. Performance of nursing and midwifery practice standards of professional nurses in secondary care hospital as a whole and individual were found at the high level when Descending by mean were standard 3: quality development of nursing and midwifery practices standard 4 continuous care management, standard 1: the use of nursing procedures in nursing and midwifery

practice, standard 5, recording and reporting, standard 2: treatment of patient rights professional ethics and ethics

3. Quality of work life of professional nurses: the hygienic and safe environment, the social integration in workplace, the fair and reasonable remuneration affecting the practice of nursing and midwifery standards of professional nurses in secondary hospital.

KEYWORDS : QUALITY OF WORK LIFE / NURSING AND MIDWIFERY PRACTICE STANDARDS

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันโรงพยาบาลทั้งของรัฐบาลและเอกชนต่างมีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้น โรงพยาบาลต้องการเพิ่มขีดความสามารถเพื่อให้แข่งขันกับองค์กรอื่นในภารกิจเดียวกัน การต้องการเป็นผู้นำในภารกิจและรองรับการขยายตัวจึงมุ่งพัฒนาความเป็นเลิศด้านบริการและคุณภาพมาตรฐานในการดูแลสุขภาพอยู่ตลอดเวลา ปัญหาของการพัฒนาความเป็นเลิศด้านบริการและคุณภาพมาตรฐานในการดูแลสุขภาพ เมื่อมีการแข่งขันสูงความต้องการบุคลากรคุณภาพก็สูงเป็นเงาตามตัว จากข้อมูลพบว่าในทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ (สุวิณี วิวัฒน์วานิช, 2554) ซึ่งได้แก่แพทย์พยาบาล เจ้าหน้าที่เทคนิค เจ้าหน้าที่รังสี เป็นต้น แต่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดคือ พยาบาล แต่จากการศึกษาข้อมูลพบว่าในประเทศไทยมีแนวโน้มการขาดแคลนพยาบาลเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีผลกระทบโดยตรงกับอัตราการค้างของพยาบาลทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สมดุลกับผู้มาใช้บริการเกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงานส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล (วงเดือน เลหาวัฒนภิญโญ, พัทธมน สุริโย, เกียรติดาว ลิ้มปิลิป และพัชรา ยัมศรวล, 2552) ในส่วนของสถานบริการเพื่อการจัดระบบสุขภาพในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จัดแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ หน่วยบริการระดับปฐมภูมิ (Primary Care) หน่วยบริการระดับทุติยภูมิ (Secondary Care) และหน่วยบริการ

ระดับตติยภูมิ (Tertiary Care) หมายถึง โรงพยาบาลทั่วไป บางแห่ง โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลที่เป็นโรงเรียนแพทย์ โรงพยาบาลเฉพาะทาง หรือหน่วยบริการอื่น ๆ ทั้งหน่วยบริการของภาครัฐและเอกชน ซึ่งภารกิจนอกจากจะทำหน้าที่หน่วยบริการระดับทุติยภูมิแล้ว ยังกำหนดให้เป็นศูนย์การรักษาเฉพาะโรคที่ต้องใช้ทรัพยากรระดับสูง เช่น ศูนย์โรคหัวใจ ศูนย์มะเร็ง เป็นต้น

สำหรับงานด้านการดูแลสุขภาพในสภาพการณ์ปัจจุบันโรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนมีการแข่งขันรุนแรงมากขึ้นและเกิดการแย่งชิงบุคลากรที่มีคุณภาพไปทำงานในหน่วยงานของตน ทำให้เกิดขาดแคลนพยาบาลคุณภาพสูงที่มีประสิทธิภาพ จากข้อมูลพบว่าทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ (สุวิณี วิวัฒน์วานิช, 2554) ได้แก่แพทย์พยาบาล เจ้าหน้าที่เทคนิค เป็นต้น ที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดคือ พยาบาล โดยเฉพาะพยาบาลพบว่าขาดแคลนพยาบาลในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลมีผลกระทบโดยตรงกับอัตราการค้างของพยาบาลทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่สมดุลกับผู้มาใช้บริการสาเหตุของการขาดแคลนส่วนหนึ่งเกิดจากการลาออกของพยาบาลหรือทำงานไม่เต็มที่อันเนื่องมาจากความไม่พึงพอใจในระบบงาน ต้องรับผิดชอบงานมาก เกิดความเครียดในการปฏิบัติงาน และยังพบว่าสัมพันธ์ภาพของเพื่อนร่วมงานส่งผลต่อการทำงาน of พยาบาล อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงานส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการ

ทำงานของพยาบาล (วงเดือน เลหาวัฒนภิญโญ, พัชรมน สุริโย, เกล็ดดาว ลิ้มปิศิลป์ และพัชรา ยิ้มศรวล, 2552) พยาบาลต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และปฏิบัติงานด้วยความมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานวิชาชีพที่สภาวิชาชีพกำกับดูแล จากพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 กำหนดวัตถุประสงค์ให้สภาการพยาบาลส่งเสริมการศึกษา การบริการ การวิจัย และความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ประกอบกับข้อบังคับสภาการพยาบาล ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพ และการรักษจริยธรรมแห่งวิชาชีพ กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องรักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ในระดับที่ดีที่สุด ในการปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์สภาการพยาบาล ระดับทุติยภูมิ ใน หมวดที่ 2 มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (Nursing and Midwifery Practice Standard) โดยพยาบาลและผดุงครรภ์ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 5 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 การใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มาตรฐานที่ 2 การรักษาสิทธิผู้ป่วย จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มาตรฐานที่ 4 การจัดการ การดูแลต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 5 การบันทึกและรายงาน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย จึงมีความสนใจศึกษา คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โรงพยาบาลทุติยภูมิ เพื่อส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทุติยภูมิมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี และปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

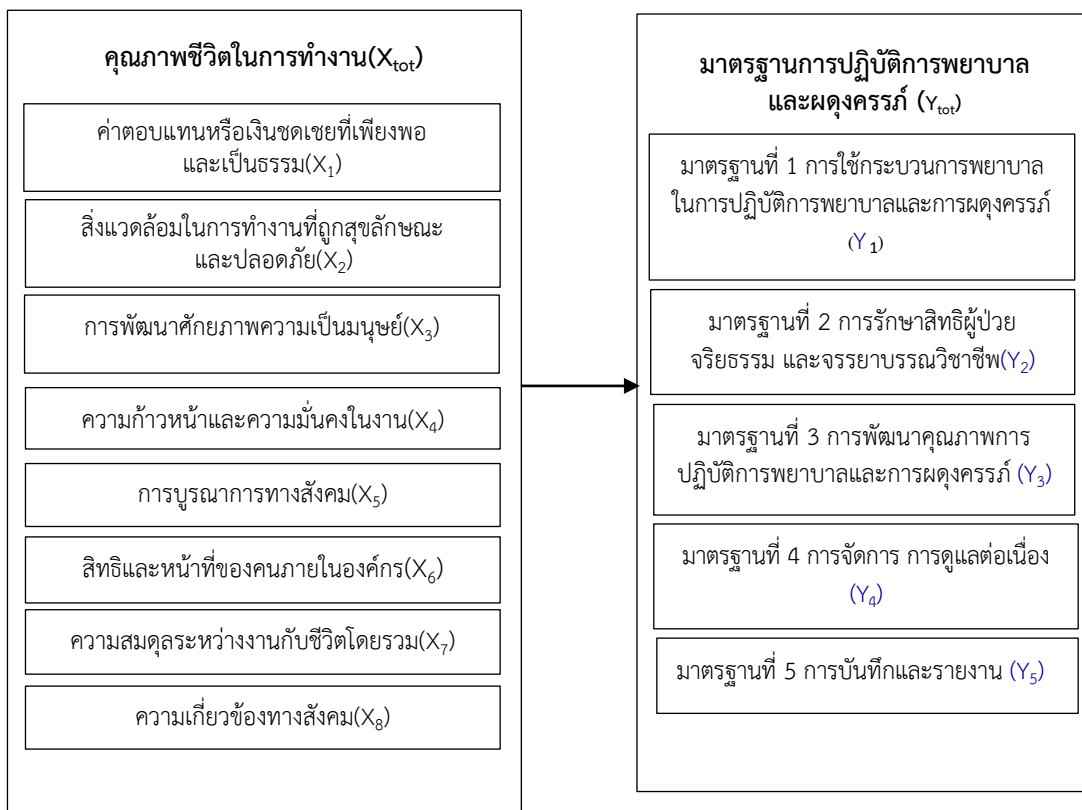
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Work Life) วอลตัน (Walton, 1975: 91-104) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของคุณภาพชีวิตการทำงาน เป็น 8 ประการ คือ 1) ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม (Adequate and Fair Compensation) เป็นค่าจ้าง เงินเดือนหรือผลประโยชน์พิเศษอื่น ๆ ที่เป็นธรรม โดยองค์กรจ่ายให้กับพนักงานเพื่อเป็นสิ่งตอบแทนที่พนักงานได้ทำงานกับองค์กร 2) สิ่งแวดล้อมในการทำงาน ที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย (Safe and Healthy Environment) เพื่ออำนวยความสะดวกสบายและความปลอดภัยแก่พนักงาน การจัดสภาพแวดล้อมในที่ทำงานที่ดีและเหมาะสมจะมีส่วนช่วยให้พนักงานได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดอุบัติเหตุในการทำงานได้ และจะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน 3) การพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ (Development of Human Capacities) เป็นการจัดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติได้ใช้ประโยชน์และพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน มีอิสระในการทำงาน ซึ่งจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมความรู้สึกรักในคุณค่าของตนเอง และมีความรู้สึกรักทำหาซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงาน 4) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน (Growth and Security) ให้ความสำคัญต่องานที่ได้รับมอบหมายของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีผลต่อการขยายความสามารถของผู้ปฏิบัติงานเอง ได้ความรู้ความสามารถ และทักษะใหม่ ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่องานในอนาคต 5) การบูรณาการทางสังคม (Social Integration) การที่ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จและเห็นคุณค่าของตนเอง มีความรู้สึกที่ชุมชนหรือสังคมนั้นมีความสำคัญ การเปิดเผยตนเอง ไม่มีการแบ่งชั้นกันในกลุ่มองค์กร 6) สิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กร (Constitutionalism) เป็นสิทธิเสรีภาพในการทำงานและการแสดงออก ให้ความเคารพต่อปัจเจกบุคคล ทนทานต่อความขัดแย้ง และยึดมั่นต่อการได้รางวัลที่ยุติธรรม 7) ความ

สมดุลระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม (The Total Life Space) หมายถึง การแบ่งเวลาให้เหมาะสมในการดำรงชีวิต ความต้องการใช้ชีวิตประจำวันอยู่กับครอบครัว เวลาพักผ่อน การเดินทาง การใช้เวลาว่างอย่างอิสระ และเวลาที่ให้กับสังคม 8) ความเกี่ยวข้องทางสังคม (Social Relevance) คือ กิจกรรมหรืองานที่ทำนั้นเป็นประโยชน์ต่อสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม การเพิ่มคุณค่าความสำคัญของอาชีพ และเกิดความรู้สึกภูมิใจในองค์การของตนเอง ความภูมิใจในการทำงาน การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน รวมทั้งองค์การของตนได้ทำประโยชน์ให้สังคม คุณภาพงานบริการ การมีส่วนร่วมในการรณรงค์ด้านการเมืองและอื่น ๆ

สำหรับการปฏิบัติตามมาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ระดับทุติยภูมิ และทุติยภูมิ

ผู้วิจัยนำ หมวดที่ 2 ของมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ (Standard of Nursing and Midwifery Service Organization) ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 การใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มาตรฐานที่ 2 การรักษาสิทธิผู้ป่วย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มาตรฐาน ที่ 4 การจัดการ การดูแลต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 5 การบันทึกและรายงาน

จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ
3. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้บุคลากรในโรงพยาบาลทุติยภูมิเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ พยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิ 8 แห่ง ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 648 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการเปิดตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง 242 คน ดำเนินการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสังกัดโรงพยาบาล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจำนวน 1 ฉบับ รายละเอียดของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่

ปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Forced Choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ ตามแนวความคิดของวอลตัน (Walton)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โรงพยาบาลทุติยภูมิ

ตอนที่ 2 และ 3 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Five Rating Scale) ของลิเคิร์ท โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของแต่ละระดับเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลทุกเตียงเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพผู้ให้ข้อมูลใช้ค่าความถี่(frequency)และร้อยละ(percentage)

2. การวิเคราะห์ตัวแปรคุณภาพชีวิตการทำงานและการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทุกเตียง ใช้ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) ที่ได้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐาน

การปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐาน

การปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐาน

การปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานหรือการปฏิบัติตามมาตรฐานการ

ปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทุกเตียง ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 242 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.69 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุกเตียง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทุกเตียง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐาน การปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลทุกเตียง

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ

ในการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม 234 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์

โดยใช้ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทำการวิเคราะห์ คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ

(n=234)

	คุณภาพชีวิตการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม	3.22	0.87	ปานกลาง
2	สิ่งแวดล้อมการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	3.26	0.78	ปานกลาง
3	การพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์	3.65	0.68	มาก
4	ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	3.65	0.72	มาก
5	การบูรณาการทางสังคม	3.91	0.69	มาก
6	สิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กร	3.84	0.54	มาก
7	ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม	3.54	0.68	มาก
8	ความเกี่ยวข้องทางสังคม	3.72	0.62	มาก
	รวม	3.60	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิ อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การบูรณาการทางสังคม ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.49) สิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กร ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.54) ความเกี่ยวข้องทางสังคม ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.62) การพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.68) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.72), ความสมดุลระหว่างงานกับชีวิตโดยรวม ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.68)

ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย และค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.78), ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = 0.87)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ

ในการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ จากกลุ่มตัวอย่าง

234 คน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดำเนินการวิเคราะห์ ทั้งในภาพรวมและรายด้าน นำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิโดยภาพรวม

(n=234)

	มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	มาตรฐานที่ 1 การใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์	3.81	.74	มาก
2	มาตรฐานที่ 2 การรักษาสิทธิผู้ป่วย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	3.77	.72	มาก
3	มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์	4.08	.65	มาก
4	มาตรฐานที่ 4 การจัดการ การดูแลต่อเนื่อง	3.81	.66	มาก
5	มาตรฐานที่ 5 การบันทึกและการรายงาน	3.80	.60	มาก
รวม		3.86	.58	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล และการผดุงครรภ์ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.65) มาตรฐานที่ 4 การจัดการ การดูแลต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.66) มาตรฐานที่ 1 การ

ใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.74) มาตรฐานที่ 5 การบันทึกและการรายงาน ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.60) และมาตรฐานที่ 2 การรักษาสิทธิผู้ป่วย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.72)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหัตถิยาภิรมย์

เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน(X_{tot})ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหัตถิยาภิรมย์(Y_{tot}) หรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหัตถิยาภิรมย์ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พิจารณาตามตัวแปรที่เข้าสมการตามลำดับความสำคัญปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการถดถอยพหุคูณของคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหัตถิยาภิรมย์โดยภาพรวม(Y_{tot})

(n=234)

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	df	Mean Square	Sig.
Regression	28.815	3	9.605	0.000*
Residual	50.445	230	0.219	
Total	79.261	233		

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(Multiple R) 0.603

ประสิทธิภาพในการทำนาย(R Square) 0.364

ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว(Adjusted R Square) 0.355

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย(Standard Error) 0.468

ตัวแปรคุณภาพชีวิตการทำงานที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ

ตัวแปรที่เข้าสมการ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	β	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่(Constant)	1.614	0.205		7.885	0.000
สิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย(X_2)	0.258	0.047	0.344	5.537	0.000
การบูรณาการทางสังคม(X_5)	0.276	0.045	0.328	6.079	0.000
ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรม(X_1)	0.100	0.042	0.149	2.410	0.017

จากตารางที่ 4 พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงาน ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ โดยภาพรวม(Y_{tot}) เรียงลำดับตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด 3 ตัวแปร คือ สิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย(X_2) การบูรณาการทางสังคม(X_5) ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอ และเป็นธรรม(X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(Multiple R) เท่ากับ 0.603 มีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย(R^2) เท่ากับ 0.364 ในลักษณะนี้หมายความว่า คุณภาพชีวิตการทำงานส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิ โดยภาพรวมได้ร้อยละ 36.40 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอย ได้ดังนี้

$$Y_{tot} = 1.614 + 0.258X_2 + 0.276X_5 + 0.100X_1$$

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงาน ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพเป็นภารกิจที่ต้องรับผิดชอบต่อชีวิตและสุขภาวะของประชาชนต้องมีหน้าที่คัดกรองสุขภาพเบื้องต้นของประชาชนที่มีปัญหาด้านสุขภาพและมารับรักษาที่โรงพยาบาลก่อนพบแพทย์ ซึ่งมีทั้งอาการป่วยไข้ตามปกติหรือตามสภาพของการดำรงชีวิตตลอดจนอาการหนักที่มีผลต่อชีวิตและต้องรับผิดชอบตลอดเวลาที่เข้าเวร อีกทั้งโรงพยาบาลมีการขยายขอบข่ายการทำงานเพิ่มมากขึ้นแต่ไม่ได้มีการเพิ่มอัตรากำลังทำให้มีจำนวนพยาบาลวิชาชีพไม่เพียงพอต่อการบริการ ในขณะที่การปฏิบัติงาน

ของพยาบาลวิชาชีพตามหน้าที่ของหน่วยงานในโรงพยาบาล ไม่ว่าจะเป็น การทำงานกับสังคม การจัดสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย สิทธิและหน้าที่ของคนภายในองค์กรที่ทำงาน ระบบงานที่เปลี่ยนแปลงเน้นการควบคุมคุณภาพบางครั้งขาดอิสระในการตัดสินใจ ขาดโอกาสในการศึกษาต่อเพื่อพัฒนาศักยภาพความเป็นมนุษย์แห่งตน เพื่อสร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน พยาบาลวิชาชีพบางคนต้องลาออกจากการทำงานทำให้ขาดแคลนพยาบาลเพิ่มขึ้นนับเป็นปัญหาที่สำคัญขององค์กรอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวงเดือน เลาหวัฒน์ ภิญโญ, พัทธมน สุริโย, เกียรติดาว ลิ้มปิติศิลป์ และพัชรา ยิ้มศรวล(2552) ที่วิจัยพบว่า ปัญหาการขาดแคลนพยาบาลมีผลกระทบโดยตรงกับอัตรากำลังของพยาบาลทำให้ ทำให้พยาบาลวิชาชีพเกิดความเครียดในการปฏิบัติงานและยังพบว่าสัมพันธภาพของเพื่อนร่วมงานส่งผลต่อการทำงานของพยาบาล ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการทำงานส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาล อีกประการหนึ่งในขณะที่ภาระงานเพิ่มขึ้นแต่ไม่สมดุลกับรายได้และค่าตอบแทนที่ได้รับส่งผลให้เกิดความเครียดในการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริยาพรรณ แก้วสุวรรณ (2555) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิภาพ ของของบุคลากรโรงพยาบาลทันตกรรม มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยพบว่าด้านผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอมีคุณภาพชีวิตการทำงานในระดับน้อย

2. การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลทุติยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2540 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ให้สภาการพยาบาลส่งเสริม

การศึกษา การบริการ การวิจัย และความก้าวหน้าในวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์สภาการพยาบาล การที่ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง มาตรฐานการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2544 ได้ประกาศมาตรฐานการบริหารองค์กรบริการพยาบาลและการผดุงครรภ์ มาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์และมาตรฐานผลลัพธ์การพยาบาลและการผดุงครรภ์ เพื่อให้ หน่วยบริการสุขภาพในระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และทุติยภูมิ นำไปใช้เป็นมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ในระดับที่ดีที่สุด จากพระราชบัญญัติและประกาศสภาการพยาบาลดังกล่าวมีผลให้สถานพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพทุกคนต้องปฏิบัติงานต่อผู้รับบริการอย่างดีที่สุด และเท่าเทียมกันเพื่อชีวิตและสุขภาพของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะสุขภาพ การรักษาพยาบาล ผู้ใช้บริการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะสุขภาพ การรักษาพยาบาล มีความสามารถในการดูแลตนเองการรักษาสิทธิผู้ป่วยตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ การพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ การจัดการ การดูแลต่อเนื่องและมีการจัดทำบันทึกและรายงานอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบันเพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความมั่นใจในการป้องกัน และดูแลสุขภาพของผู้รับบริการที่ได้มาตรฐาน ผู้ใช้บริการพึงพอใจในคุณภาพการบริการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของเปมิกา โพธิสกุลและลลิตา นิพิฐประศาสน์ สุนทรวีภาต ที่วิจัยพบว่าความมีอิสระในการทำงาน การมีโอกาสรับรู้ผลการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติงาน การเพิ่มคุณค่าของงานอยู่ในระดับสูง ก่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน และทำให้องค์การมีประสิทธิภาพมากขึ้น บรรลุเป้าหมายการทำงานขององค์กร

3. คุณภาพชีวิตการทำงานส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิโดยภาพรวมเรียงลำดับตัวพยางค์ที่ดีที่สุด 3 ตัวแปร คือ สิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย การบูรณาการทางสังคม ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรมส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิโดยภาพรวมเหตุที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะการที่โรงพยาบาลจัดสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัยทำให้พยาบาลที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในท่ามกลางสภาพแวดล้อมเป็นแหล่งเชื้อโรคร้ายต่าง ๆ ที่อาจแพร่กระจายหรือติดต่อกันได้ การที่โรงพยาบาลเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจในที่ทำงานให้เพียงพอ มีสภาพอาคาร ห้องทำงาน พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณูปโภคที่สะอาด และปลอดภัยในการปฏิบัติงาน มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย และจัดให้มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำทุกปี ซึ่งสถานที่เหล่านั้นควรเป็นสถานที่ส่งเสริมให้พยาบาลมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจในการปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับจริยาพรณ แก้วสุวรรณ (2555) ที่กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่สะอาดจะทำให้พยาบาลวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจว่าในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่าง ๆ ต้องมีความปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและสิ่งแวดล้อมของการปฏิบัติงานที่ป้องกัน อุบัติเหตุ จะไม่เกิดผลเสียต่อสุขภาพและควรจะได้กำหนดมาตรฐานที่แน่นอน เกี่ยวกับการคงไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมสุขภาพและปลอดภัย ซึ่งเป็นการควบคุมสภาพทางกายภาพสำหรับการบูรณาการทางสังคมนั้นสืบเนื่องจากการที่พยาบาลทุ่มเทให้กับหน่วยงานอย่างเต็มที่ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานนั้น มีการรวมกลุ่มทางสังคมโดยพิจารณา รุณพี รุณน้องจากสถาบันเดียวกัน นับถือศาสนาเดียวกัน มีภูมิลำเนาจากจังหวัดเดียวกัน ความนิยมชมชอบในสิ่งต่าง ๆ

เหมือนกัน มีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ได้รับการยอมรับในที่ทำงาน รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนร่วมงานได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเพื่อนร่วมงานในการทำงานและมีบรรยากาศการทำงานที่ดี เป็นไปอย่างสมัครสมานสามัคคี ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน สำหรับค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรมส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงานเป็นลำดับที่ 3 อาจเป็นเพราะพยาบาลวิชาชีพมีความเห็นต่อการได้รับเงินเดือนและค่าตอบแทนถึงแม้ว่าจะมีจ่ายเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของหน่วยงานต้นสังกัด แต่กับปริมาณงานที่ได้รับผิดชอบที่เพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับจำนวนคนหรืออัตราค่าจ้างที่จะมาช่วยแบ่งเบาภาระงานมิได้เพิ่มขึ้นตามทำให้ต้องทำงานหนักขึ้น และเมื่อเทียบกับเวลาปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้นทำให้เกิดผลกระทบต่อการร่างกายทำให้เกิดผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน อาชีพพยาบาลเป็นอาชีพที่ให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง อาจทำให้ความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงาน กับชีวิตส่วนตัว การมีเวลาทำกิจกรรมกับครอบครัวและสังคมไม่เป็นปกติหรือมีไม่มากพอ รวมทั้งเวลาที่เป็นส่วนตัวต้องสูญเสียไปซึ่งทำให้พยาบาลเกิดความเครียด ดังที่จริยาพรรณ แก้วสุวรรณ (2555) วิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตด้านการได้รับผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอมีระดับน้อยที่สุด และสอดคล้องกับณัฐธิดา ปิยปัญญา ที่วิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านการได้รับผลตอบแทนที่ยุติธรรมและเพียงพอมีความคิดเห็นเป็นอันดับท้ายสุด ดังนั้น คุณภาพชีวิตการทำงานด้าน ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรมจึงส่งผลต่อมาตรฐานการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานด้านค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็น

ธรรม และสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ถูกต้องสุขภาพและปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง โรงพยาบาลโดยผู้บริหารควรพิจารณาเรื่องค่าตอบแทนให้เพียงพอต่อการดำรงชีพในภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันอย่างเหมาะสม และควรจัดชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสมแต่ไม่ควรเพิ่มภาระงานที่หนักเกินไปจนทำให้เกิดความเหนื่อยล้าและถดถอย และควรเพิ่มรอบอัตราค่าจ้างหรืออัตราจ้างมาช่วยแบ่งเบาภาระกับพยาบาลวิชาชีพ สำหรับด้านสิ่งแวดล้อมการทำงานที่ถูกต้องสุขภาพและปลอดภัย โรงพยาบาลควรเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกในที่ทำงาน เช่น มุมนันทนาการ Multimedia, Internet ความเร็วสูง สำหรับดูภาพยนตร์ ฟังเพลง มุมพักผ่อน ห้องออกกำลังกาย/โยคะ ห้องรับประทานอาหาร และห้องที่สามารถให้ทุกคนทำกิจกรรมร่วมกันได้หลากหลายโดยให้พยาบาลออกแบบกิจกรรมด้วยตนเอง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่าการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพทั้งภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากแต่มาตรฐานที่ 2 การรักษาสิทธิผู้ป่วย จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ามาตรฐานอื่น โรงพยาบาลโดยผู้บริหารควรมีการจัดกิจกรรมการปฏิบัติการพยาบาลที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพและจัดสรรเวลาให้พยาบาลทำโครงการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร CSR (Corporate Social Responsibility: CSR) ด้านสุขภาพกับประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นการดำเนินกิจการภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี

3. จากผลการวิจัยที่พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงาน 3 ด้าน คือ สิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ถูกต้องสุขภาพและปลอดภัย การบูรณาการทางสังคม ค่าตอบแทนหรือเงินชดเชยที่เพียงพอและเป็นธรรมส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลทุติยภูมิโดยภาพรวม ดังนั้น โรงพยาบาลโดยผู้บริหารจะต้องคำนึงถึง

การจัดสิ่งแวดล้อมในองค์กรตามความต้องการของพยาบาล
การจัดรวมกลุ่มทางสังคมเพื่อสร้างสรรค์งาน พัฒนางานองค์กร
ร่วมกัน และการพัฒนาด้านรายได้ ค่าตอบแทน เงินชดเชย
สวัสดิการของพยาบาลอย่างเพียงพอ เหมาะสม ทั้งถึงและ
เป็นธรรม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยด้านการจัดสภาพแวดล้อมของ
โรงพยาบาลที่นำไปสู่การประกันคุณภาพโรงพยาบาล
2. ควรมีการวิจัยรูปแบบการจัดค่าตอบแทนที่
เหมาะสมสำหรับพยาบาลวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเชิง
คุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จริยาพรรณ แก้วสุวรรณ. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรโรงพยาบาลทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัฐนิชา ปิยปัญญา. คุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลเอกชนกรุงเทพมหานคร SOUTHEAST
BANGKOK JOURNAL Vol.3 No.2 July-December 2017. 77-90.
- เปรมิกา โปธิสกุล และลลิตา นิพัทธ์ประศาสน์ สุนทรวิภาต. (2556) คุณภาพชีวิตการทำงานของพยาบาลโรงพยาบาล
ชลประทาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารสหวิทยาการวิจัย : ฉบับบัณฑิตศึกษาปีที่2 ฉบับที่ 2
(ก.ค.-ธ.ค. 2556) . 196-204.
- วงเดือน เลหาวัฒนภิญโญ, พัทธมน สุริโย, เกียรติดาว ลิ้มปิติลป, และพัชรา ยิ้มศรวล. (2552). คุณภาพชีวิตการ
ทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพระจอมเกล้าจังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี: กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลพระ
จอมเกล้าจังหวัดเพชรบุรี.
- ศุภชัย วงศ์วรกาญจน์. (2555). คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันในองค์กรของ พนักงานโรงแรมในกลุ่ม
ชาเทรียมโฮเต็ล แอนด์ เรซิเดนซ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สภาพยาบาล. (2549). ประกาศสภาพพยาบาล เรื่อง มาตรฐานบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โรงพยาบาลระดับ
มหาวิทยาลัย. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 123 ตอนที่ 118 ง. วันที่ 9 พฤศจิกายน 2549 หน้า 180.
- สุวิณี วิวัฒน์วานิช. (2554). การขาดแคลนพยาบาลกับการเป็นโรงพยาบาลตึงเครียด : ประเด็นท้าทาย
สำหรับผู้บริหารการพยาบาล วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 23 ฉบับที่ 1. 1-12.
- Walton, R.E. (1975). "Criteria for Quality of Working Life. In Davis, L.E. Cherns, A.B. and
Associates (Eds.)" **The Quality of Working Life.**